

ANNE ROHTLA

Oma Hobu

Kuidas me VÕISTLUSTEKS VALMISTUME?

Kuna kestvusratsutajad on loomult toredad ja abivalmis inimesed, ei hoia nad ka oma ettevalmistusperioodi saladusi ega tulevikuplaane vaka all. Allpool saate lugeda, kuidas on kulgenud ettevalmistus 2006. aasta hooajaks ratsutajatel ja nende hobustel. Küsisin kõigilt neli küsimust:

Erle Oja,

2005 juunioride ja noorte edetabelijuht rännakus, abiturient

1. Minu võistlushobune on **Fiasko**. Nimi on tal kurjakuulutav, kuid nimi ei riku ju meest. Fiasko on väga mitmekülgne hobune, saab suurepäraselt hakkama nii hüppamise kui ka pikkade distantside läbimisega. Tema meelistegevuseks ongi maastikul sõitmine, siis saab ta huviga ümbrust jälgida ja oma liikumisvajadust rahuldada. Kui ta pole ammu maastikul käinud, kipub igasuguseid veidraid asju kartma, nt suuri kive. Kuid seda ei saa talle pahaks panna, sest selline see hobuse loomus juba on.

2. Hooajaks hakkasime valmistuma natuke hiljem kui plaanis oli. Seda seetõttu, et kevad ja kuivad ilmad ei tahtnud kuidagi tulla. Meie tallile on tavaks saanud, et üritame aastaringselt igal nädalal vähemalt korra teha pikema matka. Enne hooaja algust pöörasime maastikul käimisele rohkem tähelepanu. Alustasime lühemate vahemaade läbimisega ning siis järk-järgult pikendasime distantsi ja suurendasime kiirust.

3. Mina oma vanuse tõttu ei saa enam kahjuks juunioride meistrikatel sõita. Kuid Fiasko võtab sellest võistlu-

1. Kes on sinu võistlushobune? Kirjelda teda paari sõnaga (tema head ja vead, iseloom).

2. Kuidas valmistusid hooajaks, millele pöörasid treeningus rohkem tähelepanu, mida said vähem teha, miks?

3. Millised on plaanid ja eesmärgid 2006. aastaks. Millistel distantsidel ja võistlustel kavatsed võistelda?

4. Mis on sinu kaugemad eesmärgid ja mida oleks nende saavutamiseks vaja teha?

sest ikkagi osa, teise ratsanikuga. Samuti **Brit** ja **Adidas**. Siis tulevad ponide meistrivõistlused, millel nad ka osalevad. Kuna see toimub meie tallis, siis loodetavasti saame veel ponisid välja panna. Mina sõidan vabaklassi. Seejärel on kavas noorte meistrivõistlused, millel soovin vähemalt eelmise aasta saavutust korrata. Suureks eesmärgiks ja sooviks on osalemine täiskasvanute meistrikatel.

4. Kaugematest eesmärkidest ei tea veel täpselt rääkida, sest lõpetan sel aastal Jõgeva kooli ning plaanin kindlasti ülikooli astuda. See piirab väheke mu treenimisvõimalusi. Kuid nii minu kui ka mu treeneri arvates võiks rännakutel osalemist ka tulevikus jätkata.

Heigo Rohtla,

2005 edetabelijuht seniioride rännakus ja Soome meistrivõistluste I koht, Tallinna Krematooriumi direktor

1. **Galarina**. Araabia tõugu mära. Ta ei ole kasvult kuigi suur, hingelt aga küll. Tema sitkus ja vastupidavus on kasvanud aasta aastalt. Ta ei karda eriti midagi. Temperamentne, käitumine närviline ja peaaegu alati ette aimatav. Tahab kõiki asju teha kiiresti. Vahel jon nib, nagu mära ikka.

2. Talv möödus viperusteta

ja ilmataadi loodud tingimused treeninguteks olid head. Treeningutel tõstisime kiirust. Mõni treening oleks võinud olla pikem.

3. Eestis plaanin võistelda peaaegu kõigil võistlustel. Põhieesmärk on osaleda juulikuus Põhjalaade meistrivõistlustel Rootsisis 120 km distantsil.

4. Tahaks kunagi MM-le jõuda ja seal edukalt 160 km läbida. Jätkata harjutamist samas vaimus ja loota, et meid toetavad endiselt senised väärt abilised (**Ülle Palumets, Andres Tuvi, Andres Tõnissoo** jt).

Egle Kalev,

2003 ja 2005 noortemeister rännakus, Tartu Ülikooli üliõpilane

1. 2006. aastal plaanin võistelda 12-aastase **Folgeriga**. Kuna paar aastat tagasi sai Folger võistlustel trauma, pean treeningutel olema väga ettevaatlik ja erilist tähelepanu pöörama hobuse käitumisele. Folger on iseloomult hea ja koostööaldis loom, kes usaldab inimest – mõnikord isegi liiga palju.

2. Ettevalmistus hooajaks on olnud suhteliselt tagasihoidlik, treeninud olen seni pigem väikestel koormustel. Maastikul olen tavaliselt korruga 2-3 tundi (2-3 korda nädalas), kuid enamuse ajast kõnnin Raadi karjääri

motokrossiraja kungastel – Folgerit treenivad sellised pealtnäha lihtsad sammuharjutused paremini kui võhmatrenn. Viimast teen umbes kaks korda kuus. Kahjuks on Tartu linnas ja lähiümbruses kestvusratsutamise treeningute korraldamine keeruline ja tingimused piiratud. Mäetreeningud saan kavva võtta alles juunist, mil asun treenima Kassinurme mägede ümbrusesse.

3. Selle aasta võistlused jäävad kalendriaasta teise poole. Noorte meistrivõistlused 80 km. distantsil toimuvad augustis ning plaan on olla septembris stardis ka seniioride meistrivõistlustel 100 km. distantsil.

4. Kaugemaks eesmärgiks on võistelda MM-il. Selleks jätkame otsinguid sobiva kestvushobuse leidmiseks. Praegused kodused võistlused on esmalt endale kogemuste hankimiseks ja alaga tutvumiseks.

Abram,

senioride meister rännakus 2000, III koht 2002, II koht 2005, Leedu meistrivõistluste III koht 2003, käinud jala Austrias

1. Minu võistlusratsutajaid on erinevaid – **Taavet Tikk, Kaja Tuisk** ja **Joosep Tikk**. Pesamuna **Priidu** ütleb praegu, et tema tahaks küll ainult rännakuga tegeleda. Kõigil ratsanikel on oma kiiksud, aga kindlasti on kõigil ka head küljed.

2. Sel hooajal on minu ettevalmistus võrreldes varasemaga olnud pisut tagasihoidlikum, veel praegugi pööran rohkem tähelepanu ratsastustõdede õppimisele. Aga lootan et minu vorm ei ole viletsamaks läinud.

3. 2006. aastal püüan võistelda juunioride, noorte ja seniioride meistrivõistlustel, kui vorm ja tervis lubavad. Selline on plaan.

4. Kuna minu kehaehitus ei luba mul endale väga suuri eesmärgi seada, proovin kange tahtmisega hoida Eesti meistrivõistluste medalikohti, neid mis jäävad üle araabiaverelistest hobustest.

Rännaku- maailmast

ANNE ROHTLA

Oma Hobu

Selle aasta parim kestvusratsutaja selgitatakse Saksamaal Aachenis, kus 20. augustist kuni 3. septembrini toimuvad Ratsaspordi Maailmamängud (lüh WEG). Aachen on 250 000 tuhande elanikuga läänepoolseim Saksamaa linn, asudes ainult mõne kilomeetri kaugusel Belgia ja Hollandi piirist. Kestvusratsutamise võistlus toimub 21. augustil, stardiajaks kl 6.00.

2008. aasta *endurance* maailmameistrivõistlused aga leiavad aset Malaisias. Riigis, kus ollakse väga uhked selle üle, et Rahvusvaheline Ratsutamise föderatsioon on neid selle korraldamise eesmärgile tunnistanud. Samas loodetakse, et see sündmus aitab kaasas kestvusratsutamise edendamisele Malaisias. Sealne rännakusport on Euroopa ja Araabiamaade omast erinev, sest esitab ratsutajale ja hobusele hulgaliselt väljakutsed maastiku, pinnase ja ilma poolt. Malaisias loodetakse, et 2008. aasta *endurance* meistrivõistlusteks valmistumise käigus leiavad paljude maade sportlased tee sinna, et olusid kohalikel võistlustel kogeda. Üks Malaisia paremini organiseeritud võistlusi on 2003. aastast alates korraldatav *Edaran Endurance Classic*, mida loetaksegi sobivaimaks võimaluseks. Selle võistluste raames peetakse ka juunioride 15 km sõit (mis toimub kvalifikatsioonisõiduna, võitjat selgitamata). Juunioride võistlemise kohta arvab organiseerimiskomitee juhataja **Dato' Abdul Hamid Mustapha**: „Kestvusratsutamine on ideaalne spordiala, mis aitab noortes arendada lugupidamist ja austust keskkonna ning selle hoidmise vastu. Loodame, et palju noori entusiaste liitub meiega ja paneb end proovile sellel tervislikul ja noobil spordialal.“

MUUL

Lord Fauntleroy

Oma kuulsusrikka elu lõppu jõudis vastupidav muul Lord Fauntleroy.

Tekst ja foto JEANNE CARBONE LEWIS

Kui ma esimest korda **Lord Fauntleroy**st kuulsin, mõtlesin, et see on ühe muula jaoks liiga uhke nimi. Kuid Leroy (nagu teda kutsuti) oli väga väljapaistev muul. Tema surmaga 37 eluaasta vanusel lõppes üks kestvusratsutamise ajajärk.

Leroy oli üks kaasaegse kestvusratsutamise pioneere. Ta läbis korduvalt ja edukalt Tevise. 1976 võitis ta *Great American Horse Race*-i (lüh GAHR) New Yorgist Sacramentosse. See on ajaloo pikim seaduslikult korraldatud võistlus. 1974. aastal sai Lord Fauntleroy Tevisel 58. koha. *Tevis Cup Ride* on alates 1955. aastast vanim kaasaegne kestvusratsutamise võistlus. Eesmärk on läbida 160 km Tahoeost Auburni 24 tunniga. 1975 sai Leroy 40. koha aja- ja 19 tundi ja 3 minutit. Ta lõpetas edukalt ka 1977. ja 1978. aastal.

Kord jäi Leroyl Tevis ka lõpetamata. See juhtus nii: korraldajad olid sel aastal rada muutnud ja Leroy ei tahtnud peale 80 miili läbimist minna mööda teed, mis tema teada oli vale. Kuna ta oli muul ja targem kui tema ratsanik, ta lihtsalt keeldus oma meelest valele rajale minemast. Tema ratsanik tuuseldas teda stekiga ja keeldus alla andmast, kuigi hoolde- tiim tal seda teha soovitas. Lõpuks andis ta siiski alla. Muul lihtsalt ei nihkunud paigast. Järgmisel hommikul ta päästeti.

Enne pensionile pääsemist oli Leroy omanikuks kõige kauboilikum kaubo **Virl Norton**. Ta hooldas ja treenis hobuseid, muulasid ja isegi sebrasid. Leroy oli hea hobusportlane. Ta oli täisverelise ristandi ja eesli järeletulija ning muula kohta suur (turjakõrguse 160 cm).

Leroy tippsaavutuseks võib pidada 1976. aasta GAHR võitu Nortoniga sadulas. Sel aastal osales 105 võistlejat 32 osariigist ja kaheksast välisriigist, 14 eri tõust hobuseid ja 8 muula. Ainult 53 neist jõudis finišisse, mis oli mägede, tasandike ja kõrbete taga. Retke pikkuseks oli 3200 miili (5120 km). Ratsutada võis kahe hobusega, Norton kasutas kahte muula, enamuse maad läbis ta Leroy seljas.

Nebraskas oli rajale jäänud 58 ratsanikku ja 80 hobust. Norton ei olnud teise nädala lõpuks kordagi tagapool kui kolmandal kohal. Nevadas hakkas tema teine muul **Lady Eloise** lonkama ja finišisse jõudis võitjana Leroy ning teenis selle eest 25 000 dollarit. Sellest sündmusest on kirjutatud ka raamat „*The Great American Horse Race of 1976*.“ Sõidu ajal võeti Nortonilt mitu intervjuud. Ühes neist on ta öelnud: „Vaadake muulasid, nad on sitkemaad ja saavad raskel maastikul paremini hakkama kui hobused.“

Kui Norton 1995. aastal suri, lubas tema sõber **Stover**, et Leroy saab tema juures elu lõpuni pensionipõlve pidada. Leroy veetiski viimased 11 eluaastat Stoveri karjamaal teiste hobuste ja ühe muula seltsis.

Märtsis Leroy suri. Ta oli vana ja tiirudes, tal puudus mitu hammast. 37-aastane loom ei ole hea operatsioonikandidaat. Stoveri sõnul ütles tema keha lihtsalt üles. „Kui veterinaar tuli, teadis Leroy, kes tuli. Ta tõusis viimase pingutusega jalule ning jalutas küünist välja. Me aitasime ta õuemurule maha. Ta lihtsalt teadis, et nüüd on tema aeg.“

Inglise keelest tõlkinud
Anne Rohtla.
Tekst avaldatud lühendatult.

Leroy (vasakul),
Virl Norton ja
Lady Eloise.